

Wat als er geen zon en wind is

Column
Frans Debets

Dankzij de groei van het aantal zonnepanelen op daken en in de grote zonneparken, wordt de bijdrage van zonnestroom aan de energiemix steeds groter.

Door het frisse maar heldere voorjaarsweer hebben zonnepanelen in week negentien bijdrage van 14 procent geleverd aan ons totale stroomverbruik.

Vaak, niet altijd, is een mooie zonweek een slechte windweek, dat was in week negentien goed te zien; de windmolens leverden slechts 8 procent van de stroomproductie.

De komende maanden worden weer enkele grote zonneparken opgeleverd en de installateurs hebben hun handen vol aan het plaatsen van panelen op de daken van bedrijven en woningen.

Dankzij de aanhoudende groei zullen we in de zomermaanden dagen hebben waarop de helft van de stroom door de zonsystemen

wordt geleverd en op enkele uren in de zomer zal 100 procent bereikt kunnen worden.

De windproductie groeit ook, de komende maanden zullen weer nieuwe windmolens opgeleverd worden, waaronder de 89 molens van Windpark Fryslân en de nieuwe parken op de Noordzee.

De productiecijfers zijn goed te volgen via de verschillende websites en enthousiaste volgers vieren de reeks van productierecords uitbundig.

De komende jaren gaat deze ontwikkeling door, het aantal uren per jaar waarop we volledig op zon en wind zullen draaien zal elk jaar groeien en de records zullen blijven sneuvelen.

Iets minder aandacht krijgen de momenten waarop er niets geproduceerd wordt door deze systemen. Het record van stilstaande molens of nulproducerende zonnenvelden zal niemand vieren, maar deze

aantallen zullen de komende jaren ook toenemen.

Met beide verschijnselen, die samenhangen met de weersafhankelijke productiesystemen, moeten we leren omgaan. Op een normale dag hebben we genoeg aan 14.000 megawatt aan vermogen om de hele economie van stroom te voorzien, maar binnenkort hebben we alleen al aan zonnepanelen 14.000 megawatt.

De windmolens zijn nu goed voor bijna 7000 megawatt, maar dat zal snel oplopen naar 10.000 megawatt. Wat te doen met al dat vermogen als je er maar 14.000 nodig hebt? Of andersom: welke systemen staan klaar als er geen zon en wind is?

Er zijn al heel wat beleidsnota's, visies en scenario's over geschreven, maar een duidelijke strategie is nog niet ontwikkeld.

Tien jaar geleden beschreef TenneT vier scenario's in zijn *Visie 2030*. Energie-opslag met behulp van perslucht in de zoutkoepels in Veenendam en Hengelo, een valmeer voor de kust van Walcheren, waterreservoirs in Limburgse mijnschachten

In de nieuwe scenario's hebben batterijen en waterstof de hoofdrol gekregen

en het beperken van de stroomvoer vanuit Duitsland, leken toen uitvoerbare oplossingen om de productiepieken op te vangen.

Nu we tien jaar verder zijn is geen van deze opties meer in beeld, de ideeën over persluchtsystemen en valmeren kwamen nooit tot uitvoering. En sinds kort is Nederland weer netto exporteur geworden, om de tekorten in Duitsland op te vangen werd de afgeschakelde gascentrale in Maasbracht van 1300 megawatt weer opgestart.

In de nieuwe scenario's hebben batterijen en waterstof de hoofdrol gekregen, maar de toepassing is nog experimenteel. Wat de oplossing echt zal worden is nog onzeker. En wie de knopen moet doorhakken, wannéer we dat moeten doen en hoe we de kosten gaan dekken, is ook nog niet duidelijk.

Wat dit betekent voor de stroomprijs over vijf of tien jaar weet niemand. Onzekerheid heeft altijd een prijs, welke dat is merken we de komende jaren vanzelf.

► Frans Debets is deskundige op het gebied van duurzame energie